

DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG

EGY ÓRA . . K 20.—
NEGYED ÉVRE K 55.—
FÉL ÉVRE . . K 110.—
EGÉSZ ÉVRE . K 220.—

SZERKESZTŐSÉG ÉS
KIADÓHIVATAL: DEB-
RECEN, PIAC-U. 49. SZ.
TELEFONSZÁM: 18.

POLITIKAI NAPILAP.

Friedrich a béke aláírása ellen

A nemzetgyűlés ülése

Budapest, május 27. A nemzetgyűlés mai ülését *Rakovszky* István elnök délelőtt fél 11 órakor nyitotta meg.

Friedrich István a napirend előtt szólal fel és a békeszerződésről beszél. Ez nem békeszerződés, — mondja — hanem nemzetünk eltiprását, leverését pontokba foglaló szerződés. Ellenkező nézetem van, mint a kormány és azt hiszi, hogy később, néhány hónap múlva az ellenkező véleményen levők be fogják látni tévedésüket. Az entente letűnőben van, mert az összes letiport, becsapott nemzetek megnyilvánuló akaratával kell számolnia. Az entente szereplése a román megszállás alatt is — ha nem is volt komikus vagy szánalmas — de igen gyenge volt. A békeszerződés a legutolsó tragédia, amelyen keresztül kell menni a nemzetnek, tehát nem kellett volna sietni vele. Az első hibát akkor követték el, amikor a parlament elhatározta a háborút.

Huszár Károly: Nem Magyarország határozta el!

Szterényi József báró: Az országgyűlés csak tudomásul vette.

Friedrich István: Szívesen helyreigazítom kijelentésemet; hiba volt a tudomásul vétel. A második hiba volt, hogy nem igyekeztünk békét kötni, amikor az összeomlás még nem következett be.

Huszár Károly: Kik csinálták az összeomlást?

Friedrich István: Mindenkit, aki defaitista volt, aki az összeomlásban részes volt, fel kell akasztani! Hibázott a nemzet akkor is, amikor nem követelte a háború befejezését. Nagy baj, hogy nagyon sieltünk a béketárgyalásokkal. A világháborúnak koránt sincs vége. Volt már harminc éves, hét éves háború is, a bolsevizmus és a román megszállás mind csak egyes fázisai a világháborúnak, amely még ma is folyik. Figyelmeztet mindenkit, hogy az aláírásnak borzalmas hatása lesz a megszállott területen. A békét aláírni azzal az elhatározással, hogy ugysem fogjuk megtartani.

Rassay Károly: Nem szabad így beszélni! Erezni mindent szabad!

Friedrich István: Jó viszonyt hangoztatni és ugyanakkor azt mondani, hogy a békébe nem nyugszunk bele, ez katasztrófára vezet.

Hencz Károly: Hogy lehet így politikai pályára menni?

Friedrich István azzal végzi beszédét, hogy mivel a kormány ezt a békét aláírja, újból tiltakozik és hangoztatja, hogy ez a kormány ezért a tényéért még ebben a Házban is súlyos felelősséggel tartozik.

Zákány Gyula a következő szónok. Társadalmi szereplésében angazsálta magát a béke aláírása ellen. Tudja jól, hogy fálnak menő politikát nem lehet folytatni, de azt is tudja, hogy a magyar nemzetnek ebben a tragédiában dacot is kell mutatni.

A szünet után folytatták a fővárosi törvényhatósági választásokról szóló törvényjavaslat tárgyalását.

Ujszegedet kiüritik a szerbek

Budapest, május 27. A Magyar Távirati Iroda jól informált, megbízható forrásból jelenti: A szerbek komolyan foglalkoznak azoknak a területeknek kiüritésével, melyeket a Tiszától keletre megszállva tartanak s melyeket a békeszerződés Magyarországnak ítélt. Előreláthatóan egy hónapon belül végbemeget a kiürités és Ujszeged visszakerül az anyaországhoz.

— Az amerikai segítő-akció. Az Amerikai Segítő Raktárak értesítik a vidéki magyar közönséget, hogy szükségtelen Amerikából érkező csomagjai átvétele végett Budapestre utazniok. A Segítő Raktárak vezetősége intézkedett az iránt, hogy a csomagok a vidéki címzeteknek elküldessenek. Az eljárás a következő: a címzett élelmiszer-utalványt kap Amerikába és ugyanakkor az Amerikai Segítő Raktárak (Budapest, Váci-utca 31.) irodájára megkapja az utalvány szelvényét. A szelvény megérkezése után a Raktárak vezetősége a címzett levelezőlapra értesíti, hogy címére csomag érkezett. A levelezőlapra együtt meghatalmazást küld Ullmann és Seeligmann igen megbízható szállító cégnek, hogy a csomagot a címzettnek való továbbítás végett átvegye. Ezt a meghatalmazást az utalvány tulajdonosa aláírja és a hátlapon aláírt utalvánnyal együtt beküldi a Segítő Raktárak (Váci-utca 31. szám.) irodájába, amely azután intézkedik a csomag azonnali elszállításáért. A csomag szállítási költségét a címzett viseli. A csomagok teljes értékükben adatként ki és a címzettnek minden utközben történt kárát vagy veszteségét megtérítik. Aki Amerikából élelmiszer-utalványt kap, annak várnia kell az Amerikai Segítő Raktárak budapesti irodájából érkező értesítésre, mert annak vétele előtt nem kaphatja meg csomagját.

A korona rohamos árfolyulása a zürichi tőzsdén

Budapesten zuhannak a külföldi valuták

Budapesti tudósítónk jelenti:

A mai tőzsdén rendkívül izgalmas hangulat uralkodott. A legutolsó zürichi jelentés szerint a magyar korona 3 centimes fölé emelkedett, az osztrák korona a 45 centimeshez közeledik, a márka pedig 16 centimes-on áll. Ennek hatása alatt a tegnapi utótőzsdén úgy a valuták, mint az értékpapírok árfolyama csökkent, ma pedig megnyitáskor valóságos árfolyamok voltak. Egyes papírok a tegnapi záróárfolyamhoz képest ezekkel estek. A Nasici 2000, az Adria 2000, a Danica 800, a Gummi 1000, Salgó 900 koronával olcsóbbárfolyamon indult.

Az első negyedóra után lehiggadiak a kedélyek, az áresés megállt, különösen azok az értékek, melyek a megnyitáskor rohamosan estek, csekély töredéket behoztak. Délfelé megjöttek a bécsi magánjelentések, melyek a berlini és bécsi tőzsde nagy lanyhaságaról szólnak, mire az irányzat ismét elgyengült és az árfolyamok tovább hanyatlottak. Bécsben megnyitáskor Magyar hitel 1500, Államvasút 3250, Rima 2759, Salgó 5400 korona volt.

A budapesti valutapiacra az árfolyam hasonló arányu volt. Megnyitáskor: Arany 600, Márka 575, Dollár 160, Rubel 3—

volt. Ez az alacsony árfolyam sem volt azonban tartható és amikor a bécsi jelentésből megtudták, hogy a márka odafent 444, a lei 344, a dollár 155, a sokol 365 koronára esett, nálunk is további árfolyamok következtek be és délben a márka 538, dollár 152, sokol 380, francia frank 1325 korona volt.

A valuták árhullámsása különben a következő: Napoleon 650—600—595—500. Lei 380—345—380—3— Márka 570—538. Dollár 175—152—155—130. Font 750—700. Romanov 318—283. Lira 1140—1110—1040—1020. Francia frank 14—1325. Svájci frank 33—3150. Sokol 400—380—390. Dinár 645—610.

A déli tőzsdére megérkezett az utolsó zürichi jelentés a korona árfolyamáról, melyben újabb öröndetes javulás állott be. A megnyitó árfolyam 355 volt, ezzel szemben az osztrák korona árfolyama, amely tegnap még 1 és fél centimes-mal volt nagyobb, visszaesett és a mai jegyzése már csak 4 centimes.

További zürichi jegyzés: Márka 1580, Sokol 1375, Lira 3260.

A zürichi jelentés hatása alatt nálunk tovább zuhantak a külföldi valuták.

A debreceni választások

A választási biztosok kinevezése

Az új választási törvény rendelkezéseinek megfelelően *Gajzágó* Béla dr. kir. ítélőtáblai elnök kinevezte a választási biztosokat, akik mellé *Márk* Endre udv. tan. polgármester kinevezte a bizottsági jegyzőket.

Az I. választókerület választási biztosa: *Czébel* Gusztáv dr. kuriai bíró, jegyzője: *Kiss* Gy. gyakorló iskolai igazgató-tanár; a bizottság helyisége: a Kereskedő Társulat diszterme (Piac-utca 8.).

A II. választókerület választási biztosa: *Kolbenhayer* Kálmán dr. kuriai bíró, jegyzője: *Vass* Károly dr. tb. városi tanácsnok; a bizottság helyisége: az ipartestület diszterme (Simonyi-u. 1c. I. em.)

A III. választókerület választási biztosa: *Kulin* Imre kir. ítélőtáblai tanácselnök, jegyzője:

Veress Géza dr. városi aljegyző a bizottság helyisége: a Debreceni Kaszinó nagyterme (Kossuth-u. 1.).

A választási biztosok feladata: a választási lajstromok összeállítása, felszólamlások elbírálása és a választási előmunkálatok vezetése. A választási biztosok legközelebb kinevezik a választási bizottságokat, amelyek kerületenként 4—4 tagból állnak.

— Értesítés. A debreceni katonai körlet építési osztálya közli, hogy a Balogh Dávid-réle fatelepet bérbevette és a kinevezett tulajdonába átvett készleteket itt raktározta el. Az összes többi fakeskedő készlete a zár alól feloldatott és a fogyasztó közönség rendelkezésére áll. A jövőben minden; az építési osztályhoz faanyag kiutalására irányuló kérelmet az építési osztály nem vehet figyelembe. Városi tanács.

200.000 nél több menekült-ről kell gondoskodni. Minden fillér áldás. Vegyetek menekült-bélyegeket!

Balkányi Miklós dr.

Megdöbbenéssel értesült az egész város közönsége arról a hírről, amely ma reggel érkezett Debrecenbe s amely arról a szomorú eseményről számolt be, hogy **Balkányi Miklós dr.** kir. tanácsos, a törvényhatósági bizottság tagja, tegnap Budapestben meghalt.

Évtizedek hosszú során át igen tevékeny részt vett Balkányi Miklós dr. a város közéletében. Hosszabb ideig ügyvéd volt, majd visszavonult az ügyvédi működéstől és földbirtokainak kezelésére fordította munkásságát. Gazdaságában mint szőlészettel rendezett be, amely igen nagy hatást gyakorolt a környékbeli szőlőgazdaságok fejlődésére. Nagy érdemeit szerzett a debreceni telefon-hálózat kiépítése körül is. Az izraelita hitközségnek két ízben is elnöke volt. Közéleti működésével szerzett érdemeit a királyi kegy is elismerte, amikor mintegy tíz évvel ezelőtt királyi tanácsosi címet kapott.

Halálát neje, született Popper Berta, az izraelita ióteknőnőgyelet elnöke, fiai: Balkányi Kálmán dr., az Omke. igazgatója és Balkányi Béla közigazdasági író és kiterjedt, előkelő rokonság gyászolja. Holttestét hazaszállították a vasuti pályaudvarról, pénteken délelőtt tíz órakor temetik el.

A szombat esti szimfonikus hangverseny

A közönség körében nagyarányú érdeklődés mutatkozik a Debrecenben levő csapatok egyesített zenekarainak szombat esti nagy szimfonikus hangversenye iránt, amelynek műsora általa nos meglepetést keltett. A debreceni helyorség ezzel a nagy szabású művészi eseménnyel óhajtja viszonzni azt a szeretetet és lelkesedést, mellyel Debrecen közönsége fogadta és itt tartózkodása alatt állandóan körülveszi a kötelékébe tartozó katonákat.

Nem lehet kétséges, hogy a debreceni közönség föl fogja használni a szép alkalmat, hogy a katonaság nagyszerű zenészeinek művészetével megismerkedjék és a város társadalmának minden rétege és osztálya kivétel nélkül elő fogja mozdítani megjelenésével az estély sikerét. Ezt annál is inkább elvárhatjuk, mert a hangverseny jövedelme Szibéria fogolytáborában sanyalódó szerencsétlen véreink hazaszállításának megkönnyítésére szolgál. Ez pedig olyan magaslatos cél, amelyre áldozni kell mindenkinek.

Uri kelengyét,

inget, nadrágot, gallert és zsebkendőket készít

HERMAN NÁNDOR

Hatvan-utca 31. szám.

Befejezték a tanukihallgatásokat Handler Gyula bűnpörében

A főtárgyalás harmadik napja

Handler Gyula bűnpörének főtárgyalása során a törvényszék ma délelőtt az összes vádpontokat letárgyalta. Délután fél kettőig az összes tanukat kihallgatták, és ezzel a bizonyítási eljárás véget ért. A védő indítványt tett ugyan a bizonyítás kiegészítésére és újabb tanuk kihallgatására, a királyi ügyész azonban ezt ellenzi. A bíróság határozatát reggel hirdeti ki. Holnap délelőtt valószínűleg a perbeszédre kerül a sor, az ítéletet szombaton vagy esetleg hétfőn hirdeti ki a bíróság.

A mai főtárgyalásról részletes tudósításunk a következő:

Az orvosok sorozása.

A tegnapi délutáni tárgyalás az orvosok kihallgatásával telt el, akik az orvosok sorozását ismertették. Fráter Imre dr. kórházi igazgató-főorvos elmondta, hogy április 20-án Handler az orvosi szakszervezet ülésén bejelentette, hogy 12 orvosra van szükség és jelentkezésre szólította fel az orvosokat. Miután senki sem jelentkezett, elrendelték a sorozást, ami valószínűleg Handler utasítására történt.

Hasonlóan vallottak az orvosok sorozásáról Báthory István dr., Gyulay László dr., Horváth Arthur dr., Brokés Győző dr., Tüdös Kálmán dr. tiszti főorvos, Balkányi Ede dr., Brunner Lajos dr., Grosz Pál dr., Hutiray József dr. és Winkler Jenő dr. Strelinger Győző dr. előadta, hogy Handler már a Károlyi-kormány idején is terrorisztikusan viselkedett, úgy, hogy senki sem mert neki ellenmondani.

A lőszer elszállítása

Ma délelőtt fél 10 óra tájban nyitotta meg Nagy Kálmán dr. ítélet-táblai bíró a tárgyalást.

Az első tanu Totin Andor állomásműfőnök, akit az április 23-án történt lőszerelvitelre vonatkozóan hallgattak ki. Előadta, hogy éjszaka mintegy 20 vonatot indítottak el Budapest irányában, reggelre csak 1-2 kocsis maradt az állomáson. Handler neki semmiféle utasítást nem adott. Handler parancsot adott a vasuti munkásoknak és tisztviselőknél, hogy fegyverkezzenek és védjék meg a raktárt a fosztogatók ellen. A pályaudvaron álló, katonai felszerelésekkel megrakott kocsikat a csőcselék fosztogatni kezdte, ezek ellen Handler erőteljesen fellépett és fölbölvéssel fenyegette meg őket.

A vörös dandárparancsnok kiszabadítása.

Következik a negyedik vádpont, amely szerint a vádlott Jóni tábornok városparancsnoktól Békéssy alezredes vörös dandárparancsnok szabadon bocsátását követelte, ezenkívül a katonai anyaggyűjtő állomás készleteiből bizonyos cikkeket, közhivatalnok hatáskört bitorolva, kiutalt, továbbá a városi mentő-intézményt kommunizálta.

Vádlott a következőképp védekezik: 'Április 22-ről 23-ra virradó éjjel telefonon értesítették, hogy a csőcselék fosztogatni készül és közbelépését kérték. Elsietett hazulról s az utcán találkozott egy vörös katonával, aki elmondta, hogy a front felbomlott, a Vámospercsen álló vörös ezrednek Sárói-Szabó parancsot adott, hogy Debreczenen át vonuljon vissza és az ellenforradalmároskodó burzsoáziát büntesse meg. Sárói-Szabó a telefon-központ felrobbantását is elrendelte. Ezt megtiltotta és a telefon-központhoz őrséget küldött. Ezután telefonon felhívta a vámospercsi katonai parancsnokságot és azt mondta nekik, hogy a románok már benn vannak Debreczenben, tehát vonuljanak Hadház felé. Hasonlóképpen elküldte a Mikepércsen és Hosszupályánál állott vörösöket Püspökladány irányába, a tüzérséget

pedig Balmazújváros felé irányította. Miután várost ilyen módon biztosította a visszavonuló vörös csapatok elől, összehívta a munkásokat és közölte velük, hogy ha a vörösek jönnek, szálljanak szembe velük s tartsák fenn a rendet a városban.

Ezután összehívta a városi tanácsot és közölte velük, hogy a diktatura elmúlt, a jogrend helyreállt, vegyék át újra az ügyek vezetését. Innen kiment az állomásra, hogy az ottlevő pénzt átvegye. Csakhamar megérkezett egy mozdony, melyen Békéssy alezredes jött két borkabátos katonával; ezek három láda pénzt hoztak. A pénzt bevittette a pénzügyigazgatósághoz, majd újra az állomásra ment, hogy a pénz hátralevő részéért Hajduszoboszlóra menjen. Míg ő az állomáson volt, Böhm Vilmos vörös hadsereg-főparancsnok Püspökladányról felhívta telefonon és felelősségre vonta azért, mert a küldöttjét, Békéssy alezredest letartóztatták. A vörös fővezér kijelentette, hogy ha az alezredes egy órán belül nem bocsátja ki szabadon, a várost lövetni fogja, a 84 debreceni tuzst pedig fölbölveti.

Ő csak ekkor tudta meg, hogy Békéssy letartóztatták. Felsietett a városházára, közölte Jóni tábornokkal Böhm fenyegetését és követelte az alezredes szabadon bocsátását. Szóváltás után az alezredes elengedett, ő kiment vele az állomásra, vonatra ült vele és Patz főhadnagy kíséretében elment Hajduszoboszlóra, a pénzt. Hatóság elleni erőszakot nem követett el, amit tett, azért tette, hogy a várost és a tuzsokat megmentse.

Mint kormánybiztos, ő volt a hadianyagokat értékesítő bizottság vezetője, a raktárból ő utalt ki mindenféle anyagot. A bolsevizmus első napjaiban a raktár csak az ő utasítására akarta kiadni a katonai kórházaknak a szükséges anyagokat, amire ő ezt elrendelte.

A mentők kommunizálására vonatkozóan előadja, hogy ő ebben az ügyben csupán javaslatot tett a városi tanácsnak. Céja az volt ezzel, hogy a mentő-intézményt, amely igen elhanyagolt állapotban volt és hivatalának nem tudott kellőképpen megfelelni, jobb karba helyezhesse.

Jóny tábornok vallomása

Ezután a tanuk kihallgatása következett. Az első tanu Jóny László nyugalmazott vezérőrnagy. Elmondja, hogy 1919 április 23-án reggel mint rangidős tábornok, ő vette át a városparancsnokságot. Tíz óra tájban kiküldött a pályaudvarra egy különítményt, amely ott elfogta Békéssy alezredes, vörös dandárparancsnokot. Az alezredes elje vezeték, a városházára. A tábornok nagy zavarban volt, nem tudta, mit csináljon vele, miután egy magyar katonát, még ha a vörösekét szolgálta is, nem akart a románok kezére juttatni. Az alezredes is kérte, hogy bocsássák el őt. Míg erről tárgyaltak, megjelent Handler és fenyegető modorban az alezredes szabadonbocsátását követelte, amit a tábornok már úgy is elhatározott. Az alezredes ezután el is bocsátották. A közte és Handler között lefolyt szóváltás részleteire már nem emlékszik. A bíróság vallomására megesketi.

Barta Gyula dr. orvos előadja, hogy a katonai kórházban Handler a renitenskedő betegek és ápolók mozgalmát leszerelte és kijelentette, hogy rendet és fegyelmet akar a kórházban.

Félegyházy János kereskedő a következő tanu. Egyike volt azoknak, akik Békéssy ezredes a pályaudvaron elfogták és bekisérték a városházára. Hallotta Handler szóváltását Jóny tábornokkal, a vádlott ekkor kijelentette, hogy ha az alezredes el nem engedik, Böhm Vilmos lövetni fogja a várost és a tuzsok élete sem lesz biztonságban. Vallomására leteszi az esküt.

Tóth Emil dr. városi tanácsnok elmondja, hogy Handlernek a men-

tők szocializálására vonatkozó átiratát neki adták neki adták ki elintézés végett. Ő ennek folytán kiment a mentők telepére, ott pontos leltárt vett fel és ezt a tanácshoz beterjesztette.

Ezután elnök a főtárgyalást öt percre felfüggeszti.

A Kincstári holmik

Szünet után következik az ötödik vádpont tárgyalása, amely szerint vádlott 1919 április 16-án az egészségügyi anyagraktárból az Augusztaszsanatóriumnak különböző anyagokat utalt ki illetéktelenül, április 23-án pedig a pályaudvaron nagymennyiségű kincstári tulajdont képező holmit a vasuti munkások között szétosztatott.

Vádlott azzal védekezik, hogy neki, mint kormánybiztosnak, a raktárkészletek 50 százaléka fölött joga volt rendelkezni. A vasutállomáson ő nem osztatott szét semmit, ellenkezőleg, igyekezett az ott levő kincstári anyagok elrablását megakadályozni és úgy rendelkezett, hogy minden szállítsaak a vasuti raktárba.

Totin Andor állomásműfőnök előadja, hogy amint emlékszik, vádlott tiltakozott a pályaudvaron álló vagonok kifosztása ellen. Husvét vasárnapján, mikor a tuzsokat elszállították, Handler megjelent a műhelyi munkások között, akik előtt élesen kikelt a tuzsok elszállítása ellen. Ebből heves szóváltás támadt, a kommunista munkások azt mondták, hogy Handler sajnálja a burzsujokat és itt akarja őket tartani.

Geszti József dr., az Augusztaszsanatórium igazgató-főorvosa a következő tanu. A sanatórium igazgatósága kérte, hogy az intézményt vegye át a Munkásbiztosító Pénztár, miután minden pénzüket elfogvott és nem tudták volna tovább tartani a sanatóriumot. Handler kiutalására kaptak felszerelési tárgyakat, a Munkásbiztosítótól pedig 140,000 korona készpénzt.

Weszecky Oszkár dr. tanársegéd után Pacz Béla volt repülőfőhadnagy előadta, hogy hallotta, amikor Handler a pályaudvaron parancsot adott az ott levő fehéreneműk és bakancsok szétosztására.

Handler fizetése

Következik a hatodik és hetedik vádpont tárgyalása, amely szerint vádlott a városi házipénztárnál áprilisban 300 koronát vett fel, mint munkásbiztosító pénztári igazgató és egészségügyi megbízott fizetése közti különbözetet, ezenkívül később ezt a különbözetet még három hónapra fel akarta venni.

Vádlott előadja, hogy mikor a direktorium az ő fizetését megállapította, ő kérte, hogy számára régi, főispáni fizetését utalják ki. Erre azt válaszolták, hogy majd Pestre fordulnak az ügyben, addig is 1500 korona fizetést utalnak ki neki. Ennek folytán a 300 koronát fel is vette. A további 900 korona felvételét megkísérelte, de csak azzal a szándékkal, hogy azt, miután ez nem járt neki, njból visszafizeti.

Erre vonatkozólag Komdor Kálmán városi főszámvevőt és Csapó László városi főpénztárost hallgatta ki a bíróság. Vallomásuk a vádlott védekezésének több pontban ellentmond.

Pauchly Géza dr. az orvosok sorozásáról, Reitz János állatorvos pedig a polgárorség szervezéséről tesz vallomást, aminek meghiusulásaért Handlerl tartja felelősnek.

Bacsó Dezső, a nemzeti tanács volt elnöke szerint Handler a polgárorség szervezését elősegítette és a terv csupán a polgárok közömbösségén hiúsult meg.

Mártonffy Marcell dr. egyetemi tanár vallomása szerint a polgárorség azért nem tudott megalkulni, mert a kaszinó nem tudta összeállítani a jelentkező tagok névsorát.

A beidézett tanuk kihallgatása ezzel véget ért.

Török Adorján dr. védő ezután a bizonyítás kiegészítésére tesz indítványt és több új tanu beidézését kéri, akik között letartóztatott és elítélt kommunisták is vannak.

Gergits dr. főügyész helyettes az indítványt ellenzi.

A bíróság visszavonult és határozatát holnap hirdeti ki.

Saját készítésű cipők

legjobb kivitelben és legolcsóbban beszerezhető készen és méret után

Grünwald cipőüzem
SAS-UTCA 4.

Kölcsönös-segélyező épület.

Brussilow az ur Moszkvában

London, május 27. A »Daily Telegraph« értesülése szerint Moszkvában nagyon érdekes a politikai helyzet. Ezidőszent a legfőbb hatalom Brussilow kezében van, úgy, hogy a haditanácsos Lenin teljesen passzív szerepet játszott és nem mert pályázni az elnökségre. A népbiztosok nagyon félnek Brussilowtól és egész csomó olyan tábornokokat igyekeznek alkalmazni, akik Brussilow elleneségei voltak. Brussilow hatalma egyre nő.

Ujabbban érkezett
gyapjuszövetekben
nagy választék a
Feldheim Testvérek
kizárólagos posztóruházában
Király-utca 4. szám.

HIREK.

A polgármester és a főgyógyász Budapesten. Márk Endre udvari tanácsos polgármester és Magoss György dr. tisztifőgyógyász ma reggel Budapestre utaztak, hogy kereskedelmi minisztériumban elintézésre váró városi ügyekben tárgyalásokat folytassanak.

A csehek letartóztattak egy magyar képviselőt. Budapesti tudósítónk jelenti: Kerülő uton hír érkezett arról, hogy a csehek letartóztatták Szentmiklóssy Józsefet, akit a legutóbbi választáson a lipői kerület küldött a cseh parlamentbe. Szentmiklóssy viselkedését magyarbarátnak minősítették és ezért fogták el.

Komjáthy lesz a miskolci színház igazgatója. Miskolcra jelentik: A legutóbbi pályázaton Kelemen Pál színész nyerte el a miskolci színház bérletét három esztendőre. A fiatal színésznek megvannak a szükséges művészi ambíciói, sőt kvalitásai is egy jó hírű vidéki színház vezetéséhez, azonban a színpad dirigálásához és finanszírozásához szükséges anyagi eszközöket nem tudta megszerezni. A városi tanács ezért elhatározta, hogy a legközelebbi közgyűlésen semmisnek nyilvánítja Kelemen Pál megbízását és Komjáthy Jánosnak, a kitűnő hírvé színház igazgatójának juttatja a város színházát. A közgyűlés június első napjaiban határoz.

A Debreceni Testvéregyesület szokásos évi közgyűlését f. évi május hó 29-én (szombat) délután 5 órakor tartja a ref. felsőleányiskola (Dóczy intézet) dísztermében (Kossuth-u. 33. sz. I. emelet) a rendes tárgysorozattal. A közgyűlésre a tagokat ezuton tisztelettel meghívja az elnökség.

A husvétii templomi gyűjtés. A husvétii ünnepnapokon a menekültek javára rendezett templomi gyűjtés és integritási jelvények eladásából befolyt pénzek elszámolása. I. Templomi gyűjtésből befolyt: Gör. kath. templom 1589 K. Hajdusámson község 4222 K. ref. ispotályi-templom 898 K. 75 fill. Nagytemplom 2462 K. Kath. leányklub 287 K. Kistemplom és Kossuth-utcai templom 3739 K. 10 f. Arpad-téri templom 1121 K. Homokkerti imaház 201 K. Jótékony nőegylet 390 K. Erzsébet nőegylet 115 K. ref. lelkes Hajdusámson 45 K. 50 f. Filléregylet 1012 K. dr. Nagy István 100 korona. II. Integritási

jelvények elárúsításából: Erzsébet nőegylet 4560 K. Testvéregylet 5000 K. Vörös-kereszt egylet 240 K. Kath. leányklub 3000 K. Egyetemi kör 270 K. Székely társaság 340 K. Csernus Mihály 9000 K. Filléregylet 840 K. Konfirmált lányok szövetsége 1560 K. Jótékony nőegylet összesen 8530 K. Izraelita nőegylet 500 K. Kaszinó 500 K. Jogász és tisztviselő egylet 500 K. Gazdasági akadémia 110 K. Protestáns irodalmi társaság 10 K. Csokonai-kör 200 K. Bartha Berta 230 K. Gazdasági egylet és Polgári Kör 640 korona. III. Magánadományok: N. N. 15 K. Turai Farkas 50 K. Aufrecht Vilmos 100 K. Réczey Sándor dr. 20 K. özv. Kálnav Zoltánné 10 K. Csernus Mihály 15 K. Schwartz Dániel 25 K. Bartha Berta 18 K. Bagossy Kálmán 20 K. Rotschnek Jenő dr. 30 K. Gazd. akadémiai hallgatók 1 K. H. A. 100 K. berettyóújfalusi kereskedők 200 K. összesen 44,716 korona 35 fillér. Azoknak, akik a siker érdekében közreműködni kegyesek voltak, igaz köszönetet mond az Orsz. Menekültügyi Hivatal debreceni kirendeltsége (Simonffy-utca 1/c.).

Székely egyetemi hallgatók estélyei. A nagyerdői vígadóban szombaton 29-én este 8 órakor zártkörű táncestély lesz a »Székely egyetemi és főiskolai hallgatók« valamint a menekültek javára. Az est sikerét biztosítja az, hogy a rendezőség élén Liszt Lándor, Szalai György, Pap Lajos, Szép Géza, Soós Endre, Winternitz Károly, Jankó András jogszigorlók és joghallgatók állanak. Az estélyek sorozatosan vannak tervezve egymásután négy szombatra. Az első 22-én volt és a legelőkelőbb társaság volt együtt fesztelenül és családiasan. Az estélyt különösen kellemessé teszi, hogy a terem előtti vendéglő kert-helyiségben is egész éjjel cigányzene lesz.

Munkakereslet és kínálat. Az országos menekültügyi hivatal debreceni kirendeltségénél (Simonffy-u. 1. c. I. em. bejelentették, hogy keresnek 1 gyógyszerészséget, 1 irodai alkalmazottat, 1 varrónót, 1 gépirónót, 2 szakácsnót, 1 bejáró takarítónót, 5 mindenes cselédet, 3 szobalányt, 1 kerékvártót, 6 keréktáplafaragót, 3 bérest, 1 tehenészt. Állást keres 7 irodai alkalmazott, 1 gazdálkodó, 2 mérész-kertész, 2 cseplőgépész, 3 nevelői állást vállal, 2 tanítványnak magánórát adna. A menekült munkakeresőknek a menekültügyi hivatal a továbbiakra nézve felvilágosítást.

Bajnoki football mérkőzés. Vasárnap délután a KASE ügötéri sporttelepén a DMTK mérkőzik a DNYSC-hal a bajnokságért. Ha a DMTK győz, elnyeri a bajnokság második helyezését. A DNYSC szintén erősen készül, hogy ezt a mérkőzést megnyerje. Így a közönségnek szép és izgalmas mérkőzésben lesz része. Az első csapatok előtt délután négy órakor a második csapatok mérkőznek.

Pünkösdi mérkőzések Kisujszálláson. A Kisujszállási Testező Egylet pünkösdi első napján a Dévaványai Sport Club fölött 10:0 arányban, pünkösdi másodnapján a Debreceni Egyetemi Athletikai Club I. bajnoki csapata fölött 3:4 arányban ért el győzelmet.

Elszámolás a Székelyhid hangverseny felülfizetéseiről. A Székelyhid—Marschalkó hangversenyen menekültek javára felülfizettek: Dr. Székelyhid Ferenc és Marschalkó Rózsi 1000 K. Szikla Adolf 200, Svetits-intézet 150, Csanak János 100, gróf Zichy Géza 65.50, dr. Lindemberger János, Somossy László, dr. Szaplóczay, dr. Winkler Jenő, ifj. Kardoss László, dr. Czegléd Mihály 62—62, Kaszanyitzky Andor 50, dr. Erdélyi Pál 31, Lónhart Ignác, Steinfeld István 15.50—15.50, Mavér Jánosné 12, ifj. Richl Antal 11, Horváth Gyuláné 10.50, Csókás Elemér 10 K. Névtelenül adakoztak összesen 239.70 K. — Fogadják a nemes szívu adakozók halás köszönetünket. Országos Menekültügyi Hivatal debreceni kirendeltsége. (Simonffy-u. 1c. I. em.)

Jön a budapesti Beke-tow-cirkusz.

Redőnyöket készít és javít Piros Béla lakatos műhelye Péterfia-utca 32. szám.

— Ne sajnálja, hogy beszüntettem Péterfia 53. alatt a régi nyakkendők átalakítását. Junius 1-től Rakóczi-u. 23. alatt megint újalakítom legrosszabb nyakkendőit is.

— Verner divatházba érkeztek ujjában nyári szövetek, selymek, batiztok, grenadinok, ruhavásznak és egyéb újdonságok. Harisnyák minden színben.

HIRDETMEY.

Földesi és Tsa papírkereskedése Debreczen, Csapó-utca 16. sz. alatt az udvarban. Allandóan raktáron tart: Riz Abadie és Club specialitégigarettapapírt, Pax-hüvelyt, levél-, író- és csomagolópapírokat, író- és rajzszerkeket viszonteladók részére a legolcsóbb napi árban.

FRICZI kalap-szalomban
nagy nyári kalapvásár.
Olcsó szabott árak.

Városházával szemben

SZINHÁZ.

Vigszínház.

Pénteken: Tul a Nagykrivánon, operett.
Szombaton: Igmándi kis pap, népszínmű.

Bakits Edith táncprodukciója a Vigszínházban. Előkelő és szép közönség előtt mutatta be tegnap este művészetét Bakits Edith klasszikus táncművésznő. Az ifjú művésznő, aki Paflay Annának egyik legtehetségesebb tanítványa, igen élvezetes estét szerzett a Vigszínház közönségének érdekes és művészi produkcióival. Graciózan, kedvesen, bájosan táncolta el különböző táncait, zenei érzéke kiváló, mozdulatai plasztikusak, könnyedek; a kisasszony mindenképp elsőrangú ballerínának mutatkozott, aki előtt még igen jelentős és szép művészi pályafutás áll. Műsora kiegészítésére a Vigszínház színészei Lengyel Menyhértnek egy kétfelvonásos színművét, Harsányi Zsoltnak egy kis komédiáját és valami egyik pesti orfeum műsorából előrincigált egyfelvonásos szellemesest adtak elő, a közönségnek nem túlságos nagy öröme. A kiváló vendégművésznő megérdemelte volna, hogy a műsor kiegészítő részére valamivel nagyobb gondot fordítson az igazgatóság. Ennélfogva igen súlyos beszámítás alá esik a szereplő színészeknek az az eljárása is, hogy szerepeiket egyáltalán nem tanulták meg, ezáltal a közönség kénytelen volt kétszer végigszendvedni a darabokat, egyszer a sugó szájából, azután meg fölül. Mindakettő igazán nagyon kegyetlen tortúra volt; egy kis lelkiismeretesség még az ilyen esteken sem ártana. (Th.)

A színházi iroda hírei. Ma a Vigszínházban Tul a Nagykrivánon operettet adják. — Berczik Árpád híres népszínműve az Igmándi kis pap, melyet évek óta nem adtak elő a debreceni színpadon, szombaton kerül színre. — A kolozsvári színház tagjai Toborszlói Ilona és Tihanyi Oszkár, akiket az oláhok kiutasítottak Kolozsvárról, vasárnap mutatkoznak be a Pillangó főhadnagy operett főszerepeiben. A kiváló művész párt a kolozsvári közönség nagyon szerette. — Farsang tündére, szezon sláger operett újdonság jövő héten kerül bemutatásra.

Desperado, egy feltaláló története 4 felvonásban, amerikai film és a Fogadott gyermek című kétfelvonásos vígjátékot mutatja be az Arany Bika Mozi. Előadások 7 és 9 órakor.

Judex Kalandor regény 5 részben, 22 felvonásban. Ennek a nagyszabású filmnek első részét a »Titokzések«-et mutatja be az Uránia. Előadások 5, 7 és 9-kor.

Egy dollárkirálytörténet 5 részben 28 felvonásban. A második rész, »Az éj rejtelmek«, az amerikai filmprodukció diadala. Bemutatja az Apollo 5, 7 és 9-kor.

Özv. Dr. Balkányi Miklósné Popper Berta úgy maga és családja nevében mély fájdalommal tudatja, hogy felejtethetlen férje

Dr. Balkányi Miklós

kir. tanácsos, földbirtokos, Debreczen szab. kir. város törvényhatóságának és közigazgatási bizottságának tagja, a Debreczeni Termény és Áruaktár r.-t. elnöke stb.

folvó hó 26-án életének 65-ik, boldog házasságának 38-ik évében Budapesten hirtelen elhunyt.

Drága halottunkat folvó hó 28-án délelőtt 10 órakor a pályaudvarról temetjük el. Debreczen, 1920 május 27.

Gyermekei:
Dr. Balkányi Kálmán és neje Vészi Edit
Balkányi Béla.

Unokái:
Balkányi Juci, Sári és Agi.

Testvérei:
Balkányi Gyula,
Dr. Balkányi Emil,
özv. Soltész Péterné,
Weinberger Laura.

Anyósa:
özv. dr. Popper Alajosné sz. Hartstein Róza.

Sógorai és sógornói:
Dr. Popper Tódor és neje, özv. Lukács Arminné,
Balkányi Gyuláné,
Dr. Balkányi Emilné.

A Debreczen Termény-Áruaktár és Gyáripár Részvénytársaság igazgatósága, felügyelőbizottsága és tisztviselői kara mély megilletődéssel jelenti a vállalat nagyerdemű elnökének

Dr. Balkányi Miklós

kir. tan. urnak

f. hó 26-án hirtelen történt gyászos elhunytát. Az elhunyt hosszú éveken keresztül lelkes buzgalommal vezette társaságunk ügyeit, kitartó munkásságának nagy részre van társaságunk felvirágoztatásában. Temetése 1920. évi május hó 28-án délelőtt 10 órakor a vasuti indóháztól fog megtörténni.

Emléket hálás kegyelettel őrizzük meg. Debreczen, 1920 május 27.

A debreceni izr. hitközség előjárósága mélyszégyes gyászszal tudatja, hogy a hitközségnek két izben is volt lakodlatlan buzgalmu elnöke

Dr. Balkányi Miklós

kir. tanácsos ur

f. évi május hó 26-án Budapesten váratlanul elhunyt. Nagy halottunk hült tetemei f. év május 28-án d. e. 10 órakor fognak a debreceni pályaudvartól az izr. sarkertben örök nyugalomra helyeztetni.

Hitközségünk volt kiváló vezére, disse száll vele a sirba. Elévülhetetlen érdemeit, fáradságtalan tevékenységét, vas akaratát a hitk. adminisztráció rendezettségére, továbbá templom és iskola örök időkre hirdetik.

Hálás hitközsége mélyen gyászolja és áldott emléket kegyelettel őrizni fogja. Debreczen, 1920 május 27.

Autogén hegesztések, automotor és mindenféle gazdasági gépjavítások.
Gazdasági gépalkatrészek állandóan raktáron.

Vértessy Testvérek
Debreczen, Hatvan-utca 53.

BÁLINT SÁNDOR

műbutor- és épületasztalos műhelye: Csapó-u. 11.
Elvállalok mindenféle asztalos munkát. Modern háló- és konyhaberendezés készen kapható.

Cigarettapapírok, hüvelyek

és mindenféle rövidárak szolid olesó árban

Csillag Adolf

rövidáru nagykereskedőnél, Bádogos-utca 1. szám.

Minden magyarnak!

A magyar irredenta és kultúrtörékvésék most megjelent kitűnő művei, melyek a sajtó osztatlan dicséretében részesültek, elterjedésükkel igen fontos szolgálatot tesznek területi integritásunkért vívott harcunkban és a magyar jövőnek nemzeti alapon való kialakulásában. Erhardt Ernőnek nagyszerűen megoldott Magyar irredenta albuma, mely pompás réznyomásban hat bekeretezésre szánt örökbecsű műlapot tartalmaz 120 kor. Csizsár Gézának »Nemzeti létünkért« című, a magyar kultúrtörékvésék serkentésére alkotott mestéri faliplakettje 50x70 cm. mahagonifára erősítve alabástrom öntvényben 650 korona, terrakottában 1300 korona, cizellált antik bronzban 3500 korona, láda és bérmentésítés 50 korona. Az irredenta érem joujou és broche alakjában és antik bronzban 25 korona. Ezüstverettel 50 korona, tömör ezüstben 200 korona, nemes márványlapra erősítve, mint művészies levélnehezék 50 korona. Ezüstveretes 75 korona, tömör ezüst 225 korona. A magyar kultúrérem ugyanilyen kivitelben és árákon. Ezer-számra menő művészeti ötvösmunkák. A magyar irredenta és kulturbélyeg százankint 20 korona. Állandóan használjuk. »Magyar irredenta« és »Magyar kultúra« magyaros stílusú pompás bélyegplakette 7x11 cm. alabástrom öntvényben párja 25 kor., bérmentésítés minden műtárgyért 2 korona, levélnehezékért 5 korona. — Megrendelhető postautalványon Tolnay könyvkiadó és művészeti intézeténél Budapest, II. Zivatar-utca 14. könyv- és műkereskedőknek 12-13 k. p. 25. Csizsár plakettje egyenkint is. Az érem kirakatképműveit bársony passe-partoutban. A legbármesebb alkalmi ajándékok!

KULTURA ÉS TUDOMÁNY

kötetel kötet kapható.

Büsché, A természettudomány fejlődésének története 2 kötet K 39.60	
Kant, Breviárium » 13.20	
Redin beszélgetései a művészetéről » 15.40	
H. Bergson filozófiája » 19.80	
Széchényi eszmévilága 2 kötet » 26.40	
Strachey, a francia irodalom főirányai » 15.40	
Pollárd, Anglia története » 15.40	
Gereb, A római kultúra legjelentősebb vonásai » 16.50	
Balaugl György, Világpolitika » 21.—	
Faquet, A kontárság kultusza » 22.—	
Molnár Antal, Az európai zene története 1750-ig » 22.—	
Schoppehauer, Kantrol. Kant filozófiájának bírálata » 37.40	

Kapható: HEGEDŰS ÉS SÁNDOR
r.-t. könyvkereskedésében

SILVIA ruhafesték

minden üzletben kapható.

Gyári főraktár

Fleischer Mór

nagykereskedőnél

HATVAN-UTCA 15. SZÁM.

Bevásárlók figyelmébe!

Ajánlok la. kék-követ, la. raffiát, kényvirágot, szőlőkötöző zsinórt, kocsiikenőcsöt, budai földet, Hungária-kéket, cipőkrémet, kékvizet, boraxot, ruhafestéket minden színben, légyapírost, pipere-szappant, »Lillom« fehér cipőtisztítót, Riz-Abadie papírt, különféle cigaretták hüvelyeket, fűgét, mazsolát, szilva- és gyümölcsízeket, mustárt, Szent János kenyeret, gertyát, Franck- és Szitkávét, szappanfőző zsirszóda, fondant-cukorka.

Viszonteladókna árendemény!!

LINDENFELD J. JENŐ

fűszer- és gyarmatáru nagykereskedő DEBRECZEN,
Degenfeld-tér 7. szám.

Jégszóda,

szalakáli, fondant-cukorka, rézgálic, raffia és mindenféle fűszer-és gyarmatárakat viszonteladók a legolcsóbban szerezhetik be

FRIEDMANN SIMON

fűszer- és gyarmatáru nagykereskedőnél, Arany János-utca 8 sz. Osztrák Magyar Bankkal szemben.

Tölgy- és akác tűzifa

Ölenként és aprítvához szállítva, valamint száraz, aprított vögyes galya főzéshez igen alkalmas. Ölenként 850 korona árban kapható
EMERICH VILMOS
tűzifakereskedőnél.
Központi iroda: Hatvan-utca 19
Telep: Újvárosi-u. 5. szám.
Csapó-törház mellett.

Olcsón vásárolhat!

rövid- és norinbergi árut. Dohányzó cikkek és ruhafesték különlegességek állandó nagy raktára

Dávid Ferencz

rövidáru nagykereskedő
HATVAN UTCA 9. SZÁM

Fedák, Kürti, Mánás cipőkrémet, fény máz, gyári főraktár:

Fleischer Mór,
Hatvan-utca 15.

VÉNUSZ COSMETIKAI INTÉZET

Széchenyi-u. 16. sz. alatt.

Foglalkozik kizárólag a cosmeticá minden ágával, 10 nap alatt eltünteti a legmakacsabb arcbőr hibákat. u. m. májfoltot, szeplőt, mittessert, pattanást stb. Hajszálakat arc, mell és karról rövid idő alatt kilírt. A r-massage jutányosan kapható bérletbe.

APRÓ HIRDETESEK

VÉTEL.

Veszek és adok mindenféle ékszer, aranyat, ezüstöt és drágaköveket. Krámer József, József kir. herceg-utca 3.

Ócska ólmot bármily mennyiségben magas áron veszünk. — Cim a kiadóban.

Pénztárszekrényt keresek megvételre Ullmann Salamon Piac-utca 69. sz.

ELADÁS.

Eladó 12000 cement téglá és 2 drb 8 főkös nagy nyulketrec. Ertekezhetni Vár-utca 8. szám.

Jókarban levő állatmáza fabódéval, göré, aklok és deszkakeműek eladók. Ertekezhetni a délelőtti órákban Csapó-u. 15. sz. alatt.

Nagyon finom trikók, újjas és újatlanok, érkeztek Dr. Hegedűsné Gyermekdivatházába, Simonffy-u. 2.

Bámulatos hatású araszépitőszert a

Fáy-crém

Gyorsan és biztosan eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, ráncot stb. Egy tégely ára 8 korona.

Kapható

GRÓSZ NAGY FERENC Arany Egyszervu gyógyszer-tárában, — (Színház mellett.)

Gyönyörű vizsgaruhák és minden gyermek ruházati cikkek, csecsemő-árak, gyermekcipők olcsón beszerezhetők Dr. Hegedűsné Gyermekdivatházában, Simonffy-utca 2.

Két szép szövet függöny eladó Piac-u. 49. I. em. a kapuval szemben. Megtekinthető 10 órától fél 12-ig.

Régi és új porcellán üvegtárgyak, régi ezüst, arany, briliáns eladó Hunyadi-utca 17.

KERESLET.

Aranyat, ezüstöt, briliánsokat magas áron veszek. Schiffman ékszerész, Piac-u. 67. sz.

Jó házból való tanulót felfogadok mielőbbi belépésre Ullmann Salamon Piac-u. 69.

Fűszer engrókereskedőségét felfogadok mielőbbi belépésre Ullmann Salamon

VEGYES.

Nagyobb tőkével rendelkező társat keresek kiténő menetelű háztartási és főzelékáru üzlethez. — Cim a kiadóhivatalban.

Üzlethelyiség raktárszobával átadható Hunyadi-u. 17.

Péterfia- Piac-utcaán elvesztett lilaselyem övét megtaláló Péterfia-u. 70. sz. a. illó jutalmat kap.

Bérlőknek és háztulajdonosoknak fontos és nélkülözhetetlen útmutató az új lakbéremelési rendelet

tájékoztató, hogyan és mennyivel szabad a lakbéréket emelni. Magyarzatokkal ellátta: dr. Buczy Ferenc ügyvéd, Debrecen város Lakáshivatalának volt előadója. — Ára 6 korona 60 fillér.

Kapható: **HEGEDŰS ÉS SÁNDOR** irod. és nyomdai r.-t. könyvkereskedésében
Piac u. 34. és az összes könyvkereskedésekben.

Fehér vászon

női fél cipő

kitűnő minőségű talppal, elsőrendű kivitelben megérkezett gyárunkból

Haas Lipót linoleumárház

Ferencz József-út 58. sz.
(Megyeház mellett.)

Bélyegzőgyár és vésőintézet

PAULO I.

Batthyányi-utca 22.

Ajánlunk

leszállított árban Fedák, Robinson crémet, antinicotin hüvelyeket, Abadie, Waldes cigarettapapírt, kefe, meszelő és minden rövid, szövött, norinbergi árut elismert szolid árban

Leitner és Rómer

rövidáru nagykereskedése
Hatvan-utca 2. sz.

Cukor

helyett használjunk

Reparin szirupot,

mely teljesen pótolja a cukrot sűtésnél, főzésnél, italhoz.

Gyári főraktár:

KRAUSZ TESTVEREK

élesztőnagykereskedőnél,
Piac utca 60. szám.

Friss élesztő

mindennap kapható.

Kovács József

fuvarozási vállalata elvállal áru és bármilyen fuvarozást stráffal és szekérel. Személyszállítás hirtővel helyben és vidékre.

Iroda: Csapó-u. 8. sz.

Téli

szalámi

Francia szardíniák, cukorpótló, likőr, rum, cognac, pecsenyeborok, csokoládé és mindennemű csemege nagy választékban

Spiró Sámuelné

fűszer- és csemegeüzletében,
Szent Anna-utca 5. sz.

Felelős szerkesztő:

Dr. HEGEDŰS LORÁNT.

Kiadó:

HEGEDŰS ÉS SÁNDOR
irodalmi és nyomdai részv.-társ.